

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1916, kl. 2 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion angående pensionstillägg
åt vissa länsmän.*

I en inom andra kammaren av herrar *Welin* och *Carlson* i Herrljunga väckt, till bankoutskottet hänvisad motion, nr 171, hava motionärerna hemställt, »att riksdagen behagade besluta, att de f. d. länsmän, som med pension avgått från sin tjänst före 1915, må från och med 1917 åtnjuta ett extra pensionstillägg av 600 kronor».

Till stöd för motionen har anförts följande:

»En grupp av tjänstemän, som har det synnerligen otillfredsställande i fråga om pensionering, äro de äldre, före 1915 avgångna länsmännen. De åtnjuta en pension av endast 1,200 kronor, vilket belopp fastställdes redan 1878. Det är klart, att ett pensionsbelopp, som för 38 år sedan ansågs lämpligt, nu måste vara alldeles otillräckligt för att kunna motsvara även mycket anspråkslösa krav på livet hos den kår, som det är fråga om. Till jämförelse må nämnas, att avgående stationskarlsförmän numera erhålla en högre pension än dessa f. d. länsmän, nämligen 1,260 kronor.

Orsaken till, att länsmännens löner och därmed också deras pensioner icke blivit fast reglerade, är som bekant den, att sedan många år tillbaka en omreglering av fögderiförvaltningen varit under utredning. Under tiden har emellertid en hel del länsmän avgått från sin tjänst, och dessa ha måst nöja sig med den lilla pension, som grundat sig på de gamla löneförhållandena.

På Kungl. Maj:ts framställning beslöt 1914 års senare riksdag medgiva, att länsmän, som enligt gällande bestämmelser under år 1915 blevo pensionsberättigade, skulle erhålla en pension av 1,800 kronor. Men de länsmän, som under de närmast föregående åren måst avgå utan att — till följd av förhållningen med fögderiförvaltningens ifrågasatta omorganisation — få sina löne- och pensionsförhållanden reglerade, få åtnöja sig med en vida mindre pension. Det synes, som borde de redan före 1915 avgångna länsmännen få åtnjuta samma pensionsbelopp som de under detta år avgångna.

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 8 saml. 32 häft. (Nr 44.)

Det antal f. d. länsmän, som det här är fråga om, utgör 31, således ett icke särdeles stort antal.

Det har sagts, att man icke kunde bifalla begäran om en förhöjning i pensionen för de redan avgångna länsmännen, emedan inom andra tjänstemannakårer, där förhöjning i pensionen senare inträtt, de äldre, som avgått med mindre pension, kunde komma med liknande framställningar.

Med avseende härå må framhållas, att inom de flesta andra kårer pensionen för de äldre, absolut eller relativt taget, är vida bättre än för de äldre länsmännen, och skulle det vara några kårer, som ha det lika illa eller sämre ställt, synes det billigt, att även dessa få sina pensioner ökade.

Statsmakterna äro heller inte främmande för en sådan tilläggs pension. År 1907 beviljade riksdagen på förslag av Kungl. Maj:t ett tillfälligt understöd åt en del pensionerade behövande underofficerare och vederlikar vid armén. Och år 1910 medgav riksdagen, på framställning av Kungl. Maj:t, att äldre behövande folkskollärare och folkskollärarinnor, vilka före 1907 erhållit avsked med pension från folkskollärarnas pensionsinrättning, för 1911 skulle tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med pensionsbeloppet uppginge till 525 kronor. Samma framställning har sedan av Kungl. Maj:t gjorts till varje riksdag, dock att summan från och med 1913 höjts till 600 kronor.»

På sätt närmare inhämtas av utskottets utlåtande nr 35 angående vissa framställningar rörande pensions- och indragningsstaterna, har statskontoret beträffande åtskilliga till utskottet hänvisade motioner rörande pensioner och understöd m. m., bland dessa även nu ifrågavarande motion, den 17 nästlidna april avgivit utlåtande och därvid beträffande förevarande motion anført följande:

Statskontoret.

»Vad vidkommer det i motionen nr 171 i andra kammaren väckta förslaget om pensionstillägg åt vissa länsmän, får statskontoret framhålla, att det såväl från principell synpunkt som med hänsyn till konsekvenserna måste anses synnerligen betänkligt att bereda förhöjning av redan utgående pensioner, samt att sådant hittills icke skett under annan form än såsom tillfälligt understöd åt vissa pensionstagare med mycket små pensionsbelopp, därvid tillika fästats det villkor för understöds utgående, att vederbörande kan styrka, att han befinner sig i behövande omständigheter.»

Utskottet.

Såsom i motionen erinras, är frågan om lönereglering för fögderiförvaltningarnas tjänstemän ännu föremål för utredning och äro i följd härav länsmännens avlönings- och pensionsförhållanden ännu icke reglerade. De länsmän, som avgått från sin tjänst, hava därför icke kunnat erhålla annan pension än efter de bestämmelser, som fastställdes i samband med 1878 års lönereglering. Utskottet finner visserligen motionärernas framställning behjärtansvärd, men anser i likhet med statskontoret det vara synnerligen betänkligt, såväl ur principell synpunkt som med hänsyn till

eventuella konsekvenser, att höja redan faställda pensioner. I varje fall torde detta icke böra ske annat än undantagsvis såsom tillfälliga understöd åt pensionstagare med små pensioner, därest dessa visas vara i behövande omständigheter.

Under sådana förhållanden har utskottet ansett sig böra avstyrka bifall till motionen och hemställer förty,

att förevarande motion II: 171 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 maj 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Neiglick, Ekman, Hallin, Gustafsson, Wickman, Kjellgren* och *J. Carlsson* samt
av andra kammaren: herrar friherre *Adelswärd, Vahlquist, Olsson* i Blädinge, *Kristensson, Carlson* i Herrljunga, *Borggren, Anderson* i Knapasjö och *Olsson* i Berg.

Reservation

av herr *Carlson* i Herrljunga.
